

ASPECTE BIOETICE ALE RELAȚIEI MEDIC-PACIENT ÎN CAZUL AFECȚIUNILOR DEGENERATIVE ALE CREIERULUI

Mihai Sușchevici

Conducător științific: Vitalie Ojovanu

Catedra de filozofie și bioetică, USMF „Nicolae Testemițanu”, Chișinău,
Republica Moldova

Introducere. Afecțiunile degenerative ale creierului duc la pierderea treptată a funcțiilor cognitive și a autonomiei personale. Aceste transformări evident pot afecta și relația medic-pacient cu implicări în dileme bioetice, principii sau decizii privind tratamentul paliativ, protecția pacientului vulnerabil etc. **Scop.** Evidențierea oportunității implicațiilor bioetice în relațiile medic-pacient la contingentul de pacienți cu afecțiuni degenerative ale creierului prin analiza studiilor științifice contemporane. **Material și metode.** S-au analizat materiale științifice (39 surse) din bazele de date PubMed, NCBI, Science Direct, publicate între anii 2018-2024 privind bioetica și bolile neurodegenerative, cât și examinarea unor cazuri clinice din practica neurologică și geriatrică. Au fost utilizate metodele: sociologică, bioetică, structuralistă. **Rezultate.** Analiza materialelor, observațiilor din mediul clinic, a evidențiat provocări tactice, necesitând aplicarea principiilor bioetice. La debutul afecțiunilor pacienții sunt capabili să-și exprime doleanțele, dar pe măsura progresiei această capacitate diminuează, necesitând adaptări ale consimțământului informat, creându-se inconveniențe pentru o tactică terapeutică facilă. În stadii avansate deciziile trebuie să fie luate de către reprezentantul legal, fapt ce poate genera conflicte de interese. Chiar și în prezența unor dificultăți ale cogniției, aplicarea actului medical trebuie să evite intervențiile disproporționate, degradante. **Concluzii.** 1. Abordarea bioetică a relației medic-pacient în afecțiuni degenerative cerebrale trebuie să se țină cont de degradarea cognitivă. 2. E necesar implicarea principiilor bioetice: vulnerabilității, binefacerii, autonomiei, demnității, echității. 3. E oportună atitudinea empatică a aparținătorilor. **Cuvinte-cheie:** bioetică, afecțiuni neurodegenerative, relație medic-pacient.

BIOETHICAL ASPECTS OF THE DOCTOR-PATIENT RELATIONSHIP IN CASES OF DEGENERATIVE BRAIN DISEASES

Mihai Sușchevici

Scientific adviser: Vitalie Ojovanu

Department of Philosophy and Bioethics, *Nicolae Testemițanu* University,
Chișinău, Republic of Moldova

Introduction. Degenerative brain diseases gradually lead to the loss of cognitive functions and personal autonomy. These changes can significantly affect the doctor-patient relationship, raising bioethical dilemmas and questions related to palliative care, patient protection, and ethical medical decisions. **Objective.** To highlight the relevance of bioethical implications in the doctor-patient relationship in the context of patients with degenerative brain diseases by analyzing contemporary scientific literature. **Material and methods.** A total of 39 scientific sources published between 2018 and 2024 from databases such as PubMed, NCBI, and Science Direct were reviewed. Additionally, clinical cases from neurological and geriatric practice were examined. The methods used included sociological, bioethical, and structuralist approaches. **Results.** The analysis of literature and clinical observations revealed practical challenges requiring the application of bioethical principles. At the early stages, patients can express their preferences; however, as the disease progresses, this ability diminishes, complicating the process of obtaining informed consent and hindering a straightforward therapeutic strategy. In advanced stages, decisions must be made by legal representatives, potentially leading to conflicts of interest. Even in the presence of cognitive impairment, medical interventions must avoid disproportionate or degrading procedures. **Conclusion.** 1. A bioethical approach to the doctor-patient relationship in degenerative brain diseases must consider cognitive decline. 2. It is necessary to apply bioethical principles such as vulnerability, beneficence, autonomy, dignity, and justice. 3. An empathetic attitude from family members is beneficial. **Keywords:** bioethics, neurodegenerative diseases, doctor-patient status.